

Національний університет оборони України	СИЛАБУС навчальної дисципліни “ДЕМОКРАТИЧНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ НАД СЕКТОРОМ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ”
Назва ОНП	Стратегічне керівництво у секторі безпеки і оборони
Обсяг навчальної дисципліни	<i>3ЄКТС/90 ГОДИН</i>
Навчальна дисципліна	“Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони”
Мова викладання	Українська
Особливості навчальної дисципліни	Вивчення слухачами основ теоретико-методологічного аналізу таких складних суспільних явищ, як цивільно-військові відносини, їхнє місце і роль в суспільстві; демократичний цивільний контроль як засіб гармонізації цивільно-військових відносин, його зміст і система, що склалася в Україні; світовий досвід здійснення демократичного цивільного контролю над силами оборони.
Ключові слова	Цивільно-військові відносини; демократичний цивільний контроль; види і суб’єкти здійснення демократичного цивільного контролю
Викладач	Касьян Сергій Петрович – полковник у відставці, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри управління військами інституту державного військового управління Підвищення кваліфікації: Курси підвищення кваліфікації з питань педагогіки вищої школи лютий-березень 2022 року. Контактні дані: тел. 0501337910; кафедра управління військами, ауд. 1/207

Чому дисципліна для мене є важливою/ корисною/ актуальною?	Вивчення даної дисципліни допоможе стати висококваліфікованим, конкурентоспроможним фахівцем, здатним проводити самостійний аналіз і пов'язувати питання демократичного цивільного контролю у силах безпеки і оборони з теорією і практикою державного управління у воєнній сфері, а також військово-професійними проблемами життєдіяльності Збройних Сил України і інших складових сектору безпеки і оборони України, визначати шляхи і способи підвищення ролі демократичного цивільного контролю у вирішенні завдань оборони.
Які компетентності формує навчальна дисципліна?	Навчальна дисципліна “Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони” спрямована на забезпечення підготовки слухачів зі спеціальності 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності), спеціалізації 256.07 Стратегічне керівництво у секторі безпеки і оборони за другим рівнем вищої освіти ступеня магістр. Метою вивчення навчальної дисципліни “Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони” є: вивчення слухачами основ теоретико-методологічного аналізу таких складних суспільних явищ, як: цивільно-військові відносини у системі суспільних відносин в Україні; демократичний цивільний контроль як засіб гармонізації цивільно-військових відносин і їхня органічна складова; система демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони, що склалася і розвивається в Україні; місце, роль і шляхи вдосконалення діяльності суб'єктів демократичного цивільного контролю; формування у слухачів практичних навичок і умінь самостійної роботи з вивчення і аналізу питань теорії і практики цивільно-військових відносин і демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони, напрацювання висновків і пропозицій практичного характеру, а також систематичного критичного усвідомлення власного досвіду діяльності в системі демократичного цивільного контролю.

Головними завданнями навчальної дисципліни є формування у слухачів наступних компетентностей:

1) знань щодо:

здатність до критичного та системного лідерського мислення в умовах змін, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності.

здатність до постійного самовдосконалення, самостійного здобування нових фахових знань з використанням різних джерел інформації.

здатність до критичного та системного мислення стратегічного лідера в умовах змін, здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

здатність планувати та реалізовувати взаємодію сил оборони та сил безпеки в ході підготовки та застосування сил оборони держави під час забезпечення територіальної цілісності та суверенітету України.

2) умінь:

розкрити теоретичні основи цивільно-військових відносин і демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони;

аналізувати сутність, структуру та зміст цивільно-військових відносин в суспільстві, їхні особливості в Україні та напрями удосконалення;

розкрити і аргументувати сутність, структуру, зміст, механізм функціонування і основні напрями удосконалення системи демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони, вплив демократичного цивільного контролю на ефективність державного управління щодо вирішення завдань (питань) воєнної безпеки України;

роз'яснювати зміст, функції, принципи і методи, завдання і основні напрями діяльності суб'єктів демократичного цивільного контролю, підвищення їхньої ролі у вирішенні питань воєнної безпеки України, у функціонуванні сектору безпеки і оборони;

використовувати зарубіжний досвід демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони.

аналізувати складні суспільні явища в житті України, перш за все у сфері управління процесами забезпечення національної безпеки і оборони;

	виявляти актуальні проблеми цивільно-військових відносин і системно їх оцінювати та прогнозувати, напрацьовувати і вносити пропозиції щодо їхнього вирішення; визначати шляхи, форми, принципи і методи підвищення якості демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони держави з урахуванням досвіду демократичного цивільного контролю у передових державах світу.
Які результати навчання можна досягнути після вивчення навчальної дисципліни?	приймати управлінські рішення, працювати в команді, розробляти проекти та управляти ними. володіти знаннями щодо технологій вироблення та реалізації стратегії організації у воєнній сфері, вміти застосовувати існуючі підходи щодо ефективного державного управління у воєнній сфері. вміти виявляти, знаходити шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з об'єднаним керівництвом сектором безпеки та оборони.
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	В органах управління складових сектору безпеки і оборони, в органах військового управління, у закладах вищої освіти та дослідницьких установах Міністерства оборони України, Збройних Сил України й інших складових сектору безпеки і оборони на посадах, які передбачають стратегічний рівень військової освіти (підготовки); посади категорії “А, Б, В” державної служби
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Цивільно-військові відносини: сутність, витоки, структура, типи, риси в Україні. Методологія (принципи) аналізу цивільно-військових відносин. Зміст та типи цивільно-військових відносин. Риси цивільно-військових відносин в Україні. Тема 2. Сутність, призначення, зміст, суспільна роль демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони. Правові засади, сутність та зміст демократичного цивільного контролю, принципи його здійснення Суспільна роль демократичного цивільного контролю, необхідність його здійснення, система демократичного цивільного контролю в Україні. Тема 3. Види демократичного цивільного контролю, що склалися в Україні: зміст, суб'єкти

	здійснення, проблеми і шляхи вдосконалення. Президентський контроль над сектором безпеки і оборони України. Парламентський контроль над сектором безпеки і оборони: загальна характеристика. Зміст, стан, проблеми, шляхи вдосконалення парламентського контролю. Демократичний цивільний контроль, що здійснюється Кабінетом Міністрів України та центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Місце та роль Міністерства оборони України у здійсненні демократичного цивільного контролю над силами оборони, проблеми та шляхи підвищення дієвості. Громадський контроль (контроль з боку громадянського суспільства) в системі демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони. Пріоритети щодо підвищення ролі громадянського суспільства у розвитку сектора безпеки і оборони. Призначення, стан (здобутки), гострі проблеми, суспільні умови, шляхи вдосконалення демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони.
Інформаційні джерела	<i>Нормативно-правові документи</i> 1. Конституція України. 2. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” від 1 липня 2010 року. 3. Закон України “Про національну безпеку України” від 21 червня 2018 р. 4. Закон України “Про оборону України” від 5 жовтня 2000 року. 5. Закон України “Про Збройні Сили України” від 5 жовтня 2000 року. 6. Закон України “Про Кабінет Міністрів України” від 27 лютого 2014 року. 7. Закон України “Про Раду національної безпеки і оборони України” від 5 березня 1998 року. 8. Закон України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” від 23 грудня 1997 року.

9. Закон України “Про Рахункову палату” від 2 липня 2015 року.

10. Закон України “Про основи національного спротиву” від 16 липня 2021 року.

11. Стратегія національної безпеки України. *Затверджено Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020.*

12. Стратегія воєнної безпеки України. *Затверджено Указом Президента України.*

13. Стратегічний оборонний бюлетень України. *Введено в дію Указом Президента України від 17 вересня 2021 року, № 473/2021.*

14. Положення про Громадську раду при Міністерстві оборони України, затверджене Міністром оборони України 18.10.2017 року.

Навчальна література

15. Бринцев В.В. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони України: Навч. посіб. – К.: НУОУ, 2019. – 120 с.

16. Бринцев В.В. Державне управління: питання теорії і практики у воєнній сфері в Україні: навч. посіб. – К.: НУОУ, 2017. – 176 с.

17. Сіцинська М.В. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони України: монографія – К.: НАДУ, 2014. – 364 с.

18. Флурі Ф., Бадрак В. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки: актуальні джерела. Видання друге, доопрацьоване і доповнене. / Флурі Ф., Бадрак В. – Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння. – К., 2016. – 272 с.

19. Цивільний контроль над сектором безпеки. Попередження криз та відновлення: Посібник для організацій громадянського суспільства. Російською мовою. Переклад з англійської. / Колектив авторів. – Женева-Київ. – ПРООН, 2008. – 378 с.

20. Ефективний демократичний контроль за діяльністю національних служб безпеки: Тематична доповідь, опублікована Комісаром Ради Європи з прав людини / Рада Європи. – 2015. – 80 с.

Оцінювання навчальних досягнень	Підсумковий контроль за навчальну дисципліну провозиться у формі заліку за змістом усієї навчальної дисципліни. Під час визначення підсумкової оцінки слухачеві враховуються рівень фахової (наукової) підготовки, знання керівних документів, уміння творчо застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань. Оцінювання результатів навчання визначається за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС і становить: 90-100 балів – “відмінно”; 80-89 балів – “дуже добре”; 65 – 79 балів – “добре”; 55-64 балів – “задовільно”; 50-54 балів – “достатньо”; 35-49 балів – “незадовільно” з можливістю повторного складання; 1-34 балів – “неприйнятно” з обов’язковим повторним проходженням курсу.
Додатково	Детальнішу інформацію про навчальну дисципліну “Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони” наведено в її робочій програмі. Платформа дистанційного навчання НУОУ https://adl.mil.gov.ua/ Електронна бібліотека НУОУ https://elib.nuou.org.ua/